

ÅRSPLAN

Del 1

Langtidsplan 2018 -2022

JÆRBARNEHAGEN FUS AS

Godkjent av SU 11.6.2018

INNHold

1. Innledning

- 1.1 Jærbarnehagen Fus
- 1.2 Visjon
- 1.3 Verdiene
- 1.4 Drømme vår.
- 1.5 Den gode barndom

2. Styringsdokumenter

- 2.1 Barnehageloven og rammeplanen
- 2.2. Barnekonvensjon
- 2.3 Oversikt over andre styringsdokumenter

3. Barnehagens formål

- 3.1 Barn og barndom
- 3.2. Demokrati
- 3.3 Mangfold og gjensidig respekt
- 3.4 Barns medvirkning
- 3.5 Omsorg lek, læring og danning
 - 3.5.1 Omsorg
 - 3.5.2 Lek
 - 3.5.3 Læring
 - 3.5.4 Danning
 - 3.5.5 Kommunikasjon og språk
 - 3.5.6 Vennskap og felleskap
 - 3.5.7 Bærekraftig utvikling

4. Barnehagens satsingsområder og overordna mål

- 4.1 Hvordan linkes disse til FUS barnehagens fire hovedmål?
- 4.2 Mål for satsningsområdene
 - 4.2.1 Relasjoner med barn
 - 4.2.2 Språk og lek
 - 4.2.3 Hva må vi gjøre/tiltak for å nå målene
 - 4.2.4 Hva trenger vi av utstyr og litteratur?
- 4.3 Hvordan rigger vi oss til ute og inne?

- 4.3.1 Fysisk miljø og nærmiljø
- 4.3.2 Intensjonen med bygget
- 4.3.3 Intensjonene med uteområdet.

5. Samarbeid

- 5.1 Barnehagens eiger
- 5.2 Foreldrene
 - 5.2.1 Foreldre råd
 - 5.2.2 Arbeidsutval AU
 - 5.2.3 Samarbeidsutval – SU
 - 5.2.4 Brukerundersøking
- 5.3 Barnehageadministrasjonen i kommunen
- 5.4 Samarbeid med andre barnehager
- 5.5 PPT
- 5.6 Tverrfaglig samarbeid – Ressursteam
- 5.7 Familiesenteret
- 5.8 Videregående skuler.

6. Planlegging, dokumentasjon og vurdering

- 6.1 Planlegging
- 6.2 Dokumentasjon
- 6.3 Vurdering

7. Overganger

- 7.1 Oppstart i barnehagen
- 7.2 Overgang til ny gruppe/ fløy.
- 7.3 Overgang til ny barnehage
- 7.4 Overgang til skolen.

Andre planer som er knyttet til denne:

- 1. Årsplan del 2**
- 2. Progresjonsplan for fagområdene**
- 3. Plan for overganger**
- 4. Handlingsplan mot mobbing**

ÅRSPLAN DEL 1.

1. Innledning

1.1 Jærbarnehagen Fus, ble startet som en privat barnehage i 2007. I 2008 flyttet barnehagen inn i nytt bygg i Lonarmyra på Bryne. Vi ble kjøpt opp av Tryggebarnehager i 2013 og har dermed blitt en Fus barnehage. Her er ca 85 barn mellom 0-6 år og ca 20 ansatte. Vi holder til i et unikt området med skog, myr og bondegårder rundt oss. Vi er sentralt plassert i utkanten av Bryne by. Vi er organisert i to fløyer med tre grupper på hver fløy.

Jærbarnehagen arbeider med Jæren før og no. Vi ser at det vi kommer fra, har stor betydning for den vi er. Derfor er det viktig at vi kan lære av generasjonene før oss. Vi lærer oss rim, regler og sanger fra gamle dager. Vår avslutning på barnehage året er Jærmarked, der vi prøver å gå 100 år tilbake i tiden, vi kler oss ut, og arrangerer et marked, med opptreden, dyrskue, fest, heimelaga mat og saft, lotteri av heimestrikka produkter.

Jærbarnehagen Fus har laget til en Årsplan, som har en langtidsdel og en kortidsdel. Årsplanen har flere funksjoner, den skal blant annet være et styringsdokument for personalet slik at virksomheten blir styrt bevist og i en uttalt retning. Den skal være et grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen. Den skal gir informasjon om barnehagen sitt pedagogiske arbeid til eier, politikere, foreldre og barnehagen sine samarbeidspartnere, og andre interesserte.

I langtidsdelen står det grunnleggende i vårt arbeid, pedagogikken og metodene våre. I kortidsdelen er det mest om det som vi skal arbeide med dette året og mer detaljer i fht grupper og ansatte dette barnehage året. Årsplanene blir godkjent av barnehagen sitt SU før barnehage året tar til.

Planene våre blir offentlig via barnehagen sin hjemmeside og på MYkids
(Kommunikasjonskanal til foreldrene)

1.2 Visjon

Fus har utarbeidet en felles visjon som gjelder for alle FUS barnehagene:

Sammen gir vi barndommen
Verdi, lek og glede
Hverdagsmagi og vennegaranti.

Fus har følgende tre verdier som skal prege vårt arbeid med barna, i personalgruppen, og i samarbeid med foreldrene.

✓ **Glødene**

✓ **Skapende**

✓ **Tilstedeværende**

1.3 Verdiene – er kulturbærende i vår organisasjon. De forteller hva vi står for og hva vi tror på, hva som er viktig for oss. De er kilde til motivasjon og inspirasjon i det daglige arbeidet i barnehagen på vei til å virkeliggjøre visjonen. For oss betyr det at de voksne er det viktigste redskapet i barnehagen for å nå dette. Derfor vil vi hele tiden ha fokus på voksne rollen, vi holder oppe hva kvalitet er i voksne rolle, i alle relasjoner vi har, hva vi kan gjøre for å være mest mulig tilstede, være en god voksen som ser det enkelte barn, og skaper magiske øyeblikk og gode stunder for alle. Vi tror at då vi deler barna inn i smågrupper vil de voksne være mer tilstede for hver enkelt barn og se deres behov og skape magiske øyeblikk for den enkelte. For ansatte skal gløde må de lede seg selv, samtidig få ansvar og tillit til å sette i gang med aktiviteter. De må bruke av seg selv og sin kompetanse. Samtidig som påfyll av ny kunnskap er viktig for å se viktigheten av dette.

Hovedmål er:

- Alle Fus barn har et positivt selvbilde.
- Fus barn er trygge og forskende, trives i lek og har vennekompetanse
- Fus barn, gleder seg til «resten av livet» de vet at de har påvirkningsmuligheter og innspillene deres teller.
- Fus barn tenker tilbake på barnehagen tiden med glede og fryd.
- Fus barn får et variert og sunt kosthold.

Vårt satsingsområdet er tilstedeværen og kompetente voksne som vil, kan og tørr. De må by på seg selv og lære av andre og med å gjære. Pedagogiske leder må være leder og veilede «sine» ansatte slik at alle jobber mot samme mål. De voksne må arbeide for å være i forkant slik at ting er planlagt og gir muligheter til å være kreative og glødene er tilstede.

1.4 Drømmen vår-

Utarbeidet av ledelse og ansatte ved oppstart av Jærbarnehagen - våren 2008. Men er like aktuell enda.

- Alle er velkommen inn og vi er glade for å se deg.
- Du vil finne en "levende, lekende, livsglede" der humor og glede, ro og harmoni, spontanitet og "sunn galskap" står på dagsorden.
- Alle "lærer me å gjere."
- Vi har fokus på det mellommenneskelige møtet, leken og ideen om den lærende organisasjon.
- Det positive og anerkjennende menneskesynet er synlig i ord og handling.
- Vi er åpen og ærlig og møter hverandre med likeverd og respekt.
- Trivsel og trygghet er en forutsetning for utvikling og læring.
- «Heilskap» og fellesskap.
- Alle er verdifulle og betyr noe selv om en er ulike.
- Alle er seg selv og motivert til å ta egne val.
- Alle er løsningsfokuserte og rause og byr på seg selv.
- Alle blir sett og hørt av andre som vil og kan.
- Alle opplever mestring gjennom ansvar og oppgaver.
- Barna sin medvirkning er en forutsetning for en god dag i barnehagen, og barna deltar blant annet i de daglige gjøremålene
- Gode opplevelser og magiske stunder vil prege barna sin hverdag, noe som vil gi de begrep om seg selv og verden rundt seg.
- Gjennom egne uttrykk vil barna sette spor.
- Den voksne er avgjørende for barna sin modning og utvikling.
- Den voksne er undrende, søkende og lekende, interessert, tydelig, aktiv og serviceinnstilt.
- Vi har en kultur der vi gir konstruktiv tilbakemelding.
- Vi lærer selv og sammen med andre og gjør hverandre gode.
- Vi forventer noe av alle, og alle deltar aktivt.
- Vi reflekterer sammen og veileder hverandre.
- Vi snakker godt om andre og gleder oss over andre sin suksess.
- Foreldrene er det viktigste for barna.
- Foreldrene er trygge på at barna trives og har det godt.
- Foreldrene deltar med innspill og informasjon til det beste for barnet.

- I barnehagen kommer du inn i en stor, liten verden. Det fysiske miljøet er utformet med tanke på at alle barn er ulike og har ulike behov.
- Det fysiske miljøet gjør plass for å leke, oppdaga, utforske, lære og bare ”være” når barnet kjenner behov for det.

1.5 Den gode barndom.

Jærbarnehagen vil være med å gi barna del i den gode barndommen.

Den gode barndom.

En god barndom er gode venner og tid for lek

En god barndom er fylt av kjærlighet og trygghet

En god barndom er full av variasjon og utfordringer

En god barndom er rik på opplevelser, glede og humor.

En god barndom gir barnet opplevelse av å være betydningsfull og akseptert

En god barndom er frihet til å utforske og tid til å bearbeide opplevelser og følelser

En god barndom er møte med voksne som har glede av å gå inn i samspill med barnet.

En god barndom gir barnet tro på seg selv, fremtiden og sine medmennesker

En god barndom er en barndom der barnets gleder og sorger blir tatt alvorlig

En god barndom er en barndom der barnet opplever positiv bekreftelse på egen undring og spørsmål.

Barndommen er en livsfase som ikke kan forseres eller tas igjen.

Barndommen har egenverdi. Den må få sin tid.

2. Styringsdokumenter.

2.1 Barnehageloven og Rammeplanen

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som reguleres av barnehage loven og en nasjonal rammeplan – *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)*

Disse to dokumentene står sentralt for barnehagens arbeid. Rammeplanene er en forskrift til loven, som beskriver mer i detaljer hva barnehagen skal inneholde og hvilket ansvar personalet har.

Barnehagens lover og forskrifter diskuteres jevnlig og det står blant annet at barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjoner. Respekt for menneskeverd og natur,

åndsrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd, solidaritet er verdier som kommer til uttrykk jmf bhg.loven §1 Vi skal ha et helhetlig lærings syn hvor, omsorg, lek, læring og danning er sentrale begrep. Rammeplanen fremhever betydningen av den voksne sine holdninger, kunnskaper og ferdigheter.

2.2 FN'S barnekonvensjon

Barnekonvensjonen ble vedtatt av FN i 1989, ratifisert av Norge i 1991 og inkorporert i norsk lov i 2003. Den vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barns meninger skal tillegges vekt.

I hverdagen vektlegger vi lytting og samtale og tolking av det verbale og kroppslige språket.

2.3 Oversikt over andre styrings dokumenter.

- Vedtekter
- Serviceerklæring
- Etiske retningslinjer
- Forskrifter miljørettet helsevern
- Lokale planer i vår barnehage
 - Handlingsplan mot mobbing
 - Progresjonsplan for fagområdene.
 - Månedspaner for hver gruppe
 - Overgangsplan barnehage –skule v/ Time Kommune

3. Barnehagen sitt formål

3.1 Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og verne om egenverdien til barndommen (rammeplan s 8)

Vi skal arbeid for at alle barn skal ha ein god barndom, som er preget av trivsel, lek, vennskap føle seg verdifulle og viktige i felleskapet. De skal og førebu seg til aktiv deltaking i samfunnet og vi skal lytte til barna og la de delta i planlegging og evaluering. Vi skal lære de at demokratiet står sterkt. Barnehagen skal motvirke alle form for diskriminering. Personalet har ansvar for alle barn, uavhengig av funksjonsnivå, alder, kjønn, familiebakgrunn, får oppleve at de selv og alle i gruppa er viktige personer for felleskapet.

Vi er ikke like, men vi er alle like mye verd. - Denne setningen bruker vi mye. Det er en kort setning som seire mye om hvordan vi ønsker å ha det i Jærbarnehagen.

Vi arbeider med at alle skal ha respekt for hverandre. I barndommen er lek en av grunnsteinen til å lære utrolig mye. Derfor vil vi fortsette å ha fokus på den gode leken, og til rette legge for å utvikle den videre.

Vårt mål er at alle barna skal bli sett og hørt. Dette sikrer vi gjennom barnesamtaler, den gode hjelper, og uformelle samtaler. Den beste måten er at voksne er tilstede i uformelle situasjoner for å lære barna godt å kjenne, Og lærer barna å lytte til hverandre, og dele sine egne tanker til de andre. Vi bruke ulike situasjoner til den gode samtale, som rundt bordet ved måltidene, i samlingsstund, på tur ol

Vi jobber hard for at alle barna skal føle seg inkludert og likeverd. Hver dag oppstår situasjoner som vi i personalgruppen kan bruke for å fremme dette. Vi må være tilstede både fysisk og psykisk for å formidle og fremme disse verdiene.

3.2 Demokrati.

Barna skal delta og medbestemme i barnehagehverdagen. Vi arbeider for at alle skal få være med å delta i hverdagssituasjoner. Alt barnet kan – kan de være med på. Vi har en holdning på at vi skal støtte og hjelpe barnet til å bli selvstendige, og klare mest mulig selv. Barnehagen må være bevist alder og modning på barna. I barnehagen er det mangfold og individualisering så er det behov for demokratiforståelse og respekt for ulikskap. Vi arbeider for at barna skal gjennom å delta i felleskapet forstår at de er en del av et felleskap, der alle er viktige. Vi snakker om «vi» ikke «jeg».

3.3 Mangfold og gjensidig respekt.

Barn skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Barnehagen vil synliggjøre dette for barna og ha fokus på å fremme nysgjerrigheten og undring, og at vi kan lære av hverandre. Dette vil vi gjøre i uformelle situasjoner der det blir synliggjort, ved barns undring over ulikhet, samt legge til rette for å vise mangfoldet.

I Jærbarnehagen skal alle små og store kjenne seg betydningsfulle, at de utgjør en forskjell og at de har noe unikt å bidra med. Medarbeiderne får handlingsrom, og reel mulighet til å bruke sin kompetanse og engasjement. Alle skal få utvikle sitt potensiale og bli enda bedre på det de er gode på. Dette kjenne teiknes ved:

- Kompetanse og ressurser brukes til beste for barnehagen/ barna.
- Oppgaver utføres med en forståelse om helhet.
- Vi samarbeider aktivt med alle
- Vi har høy etisk standard, og er gode rollemodeller
- Vi er modige og melder fra om kritikkverdige forhold.
- Vi gir hverandre konstruktiv kritikk, etterfulgt av forbedringsforslag.
- Alle bidrar aktivt til et godt arbeidsmiljø.

3.4 Barns medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet

§ 3. Barns rett til medvirkning

Å arbeide med barns medvirkning, handler ikke om å finne fram til bestemte metoder, men om hvordan vi som voksne; tenker om og ser på barn/barna. Det er holdningene våre som leder frem til medvirkende praksis.

Mulighetene for medvirkning skapes i de situasjonene der hvor vi møter barnas initiativ og interesse og viser respekt for deres funderinger og teorier på alvor.

Vi som voksne kan la oss inspireres av barna like mye som vi inspirerer og utfordrer de

Barna fra 1-3 år har først og fremst medvirkning i det daglige ved at den voksne møter barnet der de er og tar deres forståelse av verden, deres uttrykk (kroppsspråk og verbalspråk) og deres følelser på alvor. Me observerer barna og deres interesser og planlegger aktiviteter etter dette samtidig som vi gir de ny kunnskap og inspirasjon. Ettersom barna blir eldre: Barna som går siste år i barnehagen har i sammen med en voksen barnesamtaler hvor barna får komme med sine tanker og synspunkter. Disse synspunktene danner videre grunnlag for hva vi planlegger!

Videre får barna mulighet til å være med å bestemme turer, hva som skal vær i sekken og hva vi skal gjør på turene.

Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

Jmfr rammeplanen punkt 4

3.5 Omsorg, lek, læring og danning

Barnehageloven sier i paragraf 1.1 at *Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.*

Dette krever et ansvarsbevisst personale som er nærværende og engasjerte i det enkelte barns trivsel og utvikling.

3.5.1 Omsorg

Rammeplanen for barnehagens innholds fremhever at en av barnehagens viktigste oppgaver er å gi hvert enkelt barn en varm, sensitiv og stimulerende omsorg. De voksne må sørge for at barna ut fra alder og individuelle forutsetninger blir møtt med lydhørhet, innlevelse og vilje til samspill. Gode erfaringer gjennom trygge relasjoner, styrker barnets selvbilde, øker trivselen og bidrar til positiv utvikling. En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. Den voksne møter barna på en likeverdig måte, og tar det voksne lederansvaret. Det ligger mye omsorg i det å gi barna varierte utfordringer og rom for meningsfylte aktiviteter. Barnehagen har også en viktig oppgave i å legge til rette og gi rom for barns utøvelse av empati og omsorg i hverdagen.

3.5.2 Lek

Barnehageloven sier i paragraf 2 at «barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter». Leken er en svært viktig arena for barna, her kan en uttrykke seg på mange måter. Leken har betydning for barns trivsel og som en grunnleggende livs- og læringsform. I barnehagen skal barna få oppleve lek både som egenverdi og som grunnlag for læring og allsidig utvikling. Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen. Derfor påpeker rammeplanen at de barna som ikke deltar i lek, holdes utenfor eller ødelegger andres lek skal få særskilt oppfølging.

3.5.3 Læring

Læring skal foregå i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet og være nært sammenvevd med omsorg, lek og danning. Barna lærer gjennom det de opplever og erfarer på alle områder. Det er forskjell på hvor aktiv barnet er sin egen læring, men dypest sett så ønsker alle barn å utvikle seg. De voksne må være engasjerte fordi de skaper interesserte barn. Samtidig må de voksne være bevisste på og ikke være belærende, men legge til rette for egen undring og refleksjon. Gjennom utforskning og samtale skaffer barn seg kunnskap og innsikt på mange områder.

I Jærbarnehagen er den voksne engasjert og stiller åpne spørsmål som vi kan undre oss i lag. Vi prøver å utvide barna sitt engasjement og involvering på å finne ut av ting sammen på vi lurere på.

Vi legger til rette slik at barna kan lære gjennom ulike sanser, lytte, se, holde, smake. Vi er førebudde slik at vi lette kan finne ut av det vi undrer oss på. Vi har med oss konkreter slik at barna forstår og lærer av de. Barna skal være aktivt deltakende

3.5.4 Danning

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne og reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati. Det er viktig at barna får utfordringer, muligheter til å utvikle kunnskaper og ferdigheter for å kunne handle omsorgsfullt og gjøre etisk begrunnende valg.

3.5.5. Kommunikasjon og språk.

Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas språk og andre kommunikasjonsmetoder. Et barn kommuniserer både verbalt og kroppslig. Det er barnehagens oppgave å tolke og forstå barnas initiativ med anerkjennelse.

Gjennom høgtlesing av bøker får barna god språkstimulering. Det er viktig at de voksne som leser har erfaring med boka de leser slik at leseopplevelsen for barna blir best mulig. Ved å lese bøker møter barna mange nye ord og de lærer å koble ord til bilder. Vi skal også velge bøker som samsvarer til barnas alder og utvikling.

Sang, rim og regler brukes flittig her i barnehagen. Det er mye språkstimuli gjennom ord som kommer i rytmer. Det er selvsagt en stor egenverdi at barna finner rim og regler morsomt. Jærbarnehagen tar også i bruk lokale sanger og rim for å ivareta Jærsk sanger og rim/regler.

Ansatte er bevisst språket og den gode samtalen, de er en språklige støtte for barna. Vi prøver å få i gang den gode samtalen i alle situasjoner. Gir barna tid til å svare, og responderer raskt på det barnet seier. Vi repeterer og utvider barnet sitt språk.

Vi selvsnakker og parallellsnakker, som fører til at vi setter ord på alt som skjer, hva vi tenker og hva vi føler. Og hva barn føler og gjær. Vi prøver og å utvide barnet sitt språk med å bruke avanserte ord som vi forklarer. Vi bruker varierte ord og uttrykk, for å utvide språket.

3.5.6 Vennskap og fellesskap.

Jærbarnehagen skal aktivt jobbe mot at barna opplever vennskap og tilhører et fellesskap. Hver mandag har vi fellessamling på kjøkkenet som vi kaller «endelig mandag». Det blir felles sang og de ulike gruppene har fremføring foran de andre barna.

Vi bruker noen pedagogiske hjelpemidler for å fremme sosial kompetanse, men den viktigste formen for å fremme dette er at vi er sammen med barna enten i form av lek eller observasjon. Voksne er rollemodeller, og veileder barna i det daglige. - På hvordan få en venn. Være en god venn og ta med

andre barn inn i leken. Hvordan barna kan dele på leker, bli bevist egne og andre sine følelser. Inkludering og sammen er viktige ord i Jærbarnehagen.

Det å snakke om de barna som har fri eller av en grunn ikke er i barnehagen er viktig i morgensamlingen. Vi inkluderer alltid hele gruppa og teller hvor mange barn som er tilstede og hvem som ikke er i barnehagen.

Vi har et mål om at barn skal oppleve vennskap i barnehagen og det er vår oppgave og legge til rette og veilede et barn til å danne vennskap. Vi skal legge til rette for gode lekegrupper mellom barna.

3.5 Bærekraftig utvikling

I Jærbarnehagen har vi et fantastisk nærmiljø med flotte turmuligheter i skog rett utenfor «døra». Vi skal lære barna om hvordan ta vare på den flotte naturen som vi er en del av. Vi må lære barna om søppelsortering og hva som hører til/ikke hører til i naturen. Barn skal etter alder og modning få kunnskap om bærekraftig utvikling. Vi skal planet, gjødsle, høste og forvalte grønnsaker og bær. Vi skal studerer småkryp, og lære om livet i naturen og kor viktig det er at vi passer på.

Vi skal og gjennom opplegg rundt FN dagen lære om utvikling i andre land.

4. Barnehagens sine mål og satsing.

Våre satsingsområder er Relasjoner, språk og lek.

4.1 Hvordan linkes disse til FUS barnehagenes fire hovedmål?

Gjennom relasjonsarbeid og arbeid med språk og lek vil vi kunne oppnå hovedmålene til Fus. Under overskriftene Relasjoner med barn og språk og lek vil vi komme inn på hva barna vil ha av utbytte av dette

4.2 Mål for satsingsområdene

4.2.1 Relasjoner med barn!

Barnehagen sine viktigste kvaliteter ligger i relasjonen mellom personalet og barnet og relasjonene mellom barn- barn og voksen –voksen.

Vi vil at gode relasjoner skal være gode byggesteiner for alt arbeidet vi gjør. Stikk ord i hva vi legger i gode relasjoner:

Vi er interesserte i alle mennesker og vil bli kjent med dei.

Likeverd .- er aller viktigst. Det er viktig at akkurat du er her. Vi må kunne være aksepterende, kunne lytte, være innlevende og bekræftende.

Anerkjennning – Vi anerkjenner alle, vi må skape respekt og forståelse for andre, seg selv og andre sin tankegang, følelser, handle og væremåte

Selvledelse - Alle voksne har rett til og det blir forventet at de kan ta avgjørelser som er til det beste for barnet. Barna skal få hjelp og støtte til å ta gode avgjørelser. Gjennom gode relasjoner blir sosial kompetanse lært

Nysgjerrig – Det er ved å være nysgjerrig at barn og voksne lærer. Skal vi virkelig forstå seg selv og andre må møte oss selv og andre med nysgjerrighet. Flere svar gir økt forståelse og forebygger misforståelse og fremmed frykt. Vi kan styrke andre sitt selvbylde med å være nysgjerrig og interessert for dem. Vi er nysgjerrig ved å stille spørsmål. Hvorfor det? Hva tror du? Vi kan i tillegg være nysgjerrig og undrende på det rundt oss og det som vi erfarer. Vi kan undre oss sammen. Vi skal være tøffe nok til å spørre og å si stopp.

Alle Kan - Vi kan mer enn det vi selv tror, eller klarere å innrømme. I møte med andre skal vår kompetanse synliggjøres og bekræftes som betydningsfull. Dette er viktig for selv følelsen og selvbylde vårt. Alle kan ikke alt. Vi er unike som mennesker og vi har mye vi kan lære av hverandre, hvordan andre gjør ting og hvorfor de gjør som de gjør.

Hjertelig - Vi viser at vi bryr oss om hverandre på en ekte og omsorgsfull måte, For å være hjertelig i våre valg, må vi ha kontakt med hjertene våre. Vi må trene og øve oss i å være forbilder for hverandre. Vi kan vise at vi bryr oss ved å dele gode erfaringer. Vi blir rikere ved å dele. Vi vil at barn og voksne skal gjøre det som er rett, ikke nødvendigvis det som er lett. Vi legger vekt på at alle skal få være unike, samtidig som vi lærer å ta hensyn til hverandre, snakker til hverandre på en god måte og godta, forstå og aksepterer ulikheten, vi skal oppmuntre hverandre, snakke til alle på en god måte, kjenne på følelsene og sette ord på følelsene.

Det er krevende å være tilstedeværende personal, som er årvåkne og skal veilede barna i lek og konflikter, samtidig trekke seg tilbake nå de ser at barna kan løse konflikter selv. Ved å jobbe i små grupper er det lettere for barn og bygge gode relasjoner.

Vi skaper vårt samfunn og samfunnet skaper oss!

Norsk og internasjonal forskning er helt klare på at de voksne sin kompetanse og relasjon til barna er den avgjørende faktoren på om det er en god eller dårlig barnehage. Ingenting er så viktig som de voksnes evne til å inngå i positive, sensitive samspill med barna, evnen til å forstå barnet innenfra og ha godhet for deres behov. (Brandtzæg, Torsteinson og Øiestad,

2014). Barn trenger voksne som veileder dem på en kjærlig måte slik at deres iboende tro på seg selv, glede og forskertrang ivaretas. Vår evne til å se hva barn trenger, og gi dem det, vår vilje til å reflektere over og videreutvikle oss selv som omsorgspersoner, bidrar til den psykiske helsa i befolkningen. Nærhet til trygge voksne er helt avgjørende for barns psykologiske utvikling. For lang tid tilbake skulle barna ses men ikke høres, barn var tomme krukker som skulle fylles på. Nå ser vi på barnet som kompetent, som er aktiv i sin egen læring og utvikling. Vi ser på barna som likeverdige, i dette ligger det at det er de voksne som må ta lederansvaret, men at vi er like mye verd! Likeverdig handler også om å ha respekt for ulikheter, jeg er meg og du er deg. Små barn i førskolealder er avhengige av de voksne for å lære å forstå seg selv og verden, og for å kunne regulere følelsene sine. Vi i Jærbarnehagen ønsker å anerkjenne og møte barna på deres følelser. Være tydelig og ta personlig ansvar på en likeverdig måte og være aktivt lyttende og etter beste evne prøve å forstå hvert enkelt barn.

”Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn” jf. Grunnloven § 104.

Barnas liv påvirkes av omgivelsene, men barns liv påvirkes også av sine egne liv. Barnehagen må gi rom for ulikheter og vise forståelse for at barn har ulike forutsetninger for hvordan de møter hverdagen. Vi i barnehagen skal bidra til barna finner barndommen meningsfull. Vi skal bidra til at barna får lyst på livet og at barna føler seg meningsfullt i et positivt felleskap her i barnehagen. Vi skal ta vare på barndommens egenverdi og fremme vennskap og lek.

4.2.2 Språk og lek

For at vi skal nå hovedmålene våre er det flere faktorer som må ligge til rette. De viktigste er inspirerende og kompetente voksne. I målene står det mye om lek, vennskap og glede. Vi tror at om vi får alle barna til å trives i god lek, er mye gjort. God lek gjør at barna har det godt her og nå, de lærer mye både sosialt og faglig og det kan forebygge problemer for framtiden. Lek er «kongevegen» til all læring og gjennom leken vil barna boltre seg i språk og språkforberedende aktiviteter.

En god språkutvikling er viktig for barn både på kort og lang sikt. Språk er avgjørende for læring, sosiale relasjoner og vennskap. På lengre sikt er språkutviklingen avgjørende for å kunne være deltaker i et moderne demokrati og i et kunnskap- og utdanningssamfunn

4.2.3 Hva må vi gjøre/ tiltak for å nå målene.

- Kompetanseheving innen
 - Kvalitet i voksen rollen
 - Relasjoner med barn
 - Relasjonskompetanse, Jan Spurkeland og andre forfattere
 - Delta i Fus sin opplæring - Egenledelse og lek
 - Delta i Time kommune sin satsing på « Til Barns beste»
 - Tilrettelegge for Lek og språkmiljø
 - Kjennskap til tilknytningssirkelen - COS.
 - Ha dette i fokus og refleksjon på møter
- Veiledning, coaching, ledervandring
 - For pedagogiske ledere
 - For barn og ungdomsarbeidere
 - For assistenter
- Evaluering

4.2.4 Hva trenger vi av utstyr og litteratur?

- Litteratur/Lærestoff: Relasjonskompetansen
- Verktøy innen relasjonskompetansen
- Verktøy som; 10 små vennebøker, steg for steg og dragehola
- Bøker, rom og utstyr til inspirasjon for leken og språket

4.3 Hvordan rigger vi oss til ute og inne?

4.3.1 Fysisk miljø og nærmiljø

Vi har sammen arkitekt Torbjørn Fuglestad og arkitektkontoret Ark Vest utformet en barnehage der utgangspunktet var og tilpasse området estetisk med resten av byggefeltet rundt barnehagen. Myrå og kulturlandskapet rundt er viktige element som vi ønsker å ta vare på. For å beholde det jærskke og kjennetegnene til den jærskke kulturen har vi brukt mye stein og natur på uteområdet. Vi har gjort et forsøk på å koble ny bygge arkitektur med nye løsninger inn i den gamle tradisjonen. Barnehagen ligger slik til at det kan være vind fra sør og vi har derfor laget le for dette på uteområdet. Vi tror vi har klart å finne kreative løsninger som kanskje kan være litt utenom tradisjonell tenking.

4.3.2 Intensjonen med bygget

Barnehagebygget er tegnet utfra gammel jærsk tradisjon med inspirasjon fra ny tid. Bygget er fleksibelt og kan endres i takt med endringer i samfunnet.

Helhetstanken ligger til grunn for utformingen av bygget der vi i utgangspunktet legger til rette for små barn i Nord fløyen og større barn i Sør fløyen. Mellom fløyene finner en administrasjon, personal rom, teknisk rom og kjøkken/fellesrom.

Det er nok areal til å ta imot alle barn med ulike behov.

Innemiljøet skal stimulere til lek og læring.

Barnegruppen organiseres i mindre grupper og det er derfor flere smårom / baserom.

Rommene er innredet pedagogisk med tanke på de ulike fagområda i rammeplanen.

Rommene kan til enhver tid endres utfra nye behov.

Det er mange vindu slik at vi får nytte av lyset utenfra i alle rom. Vinduene er tilpasset barna.

Dørene er for det meste skyvedører med glass i.

Vi tenker miljøvennlig i det vi gjør og har blant annet vannbåren varme i bygget.

Det fysiske miljøet på nordfløy vil være tilrettelagt for toddlere, og toddlerens kroppslige lek.

Dette er noe som vises igjen i blant annet i ”tumlerommet” hvor der er større lekeapparat som barna kan utfordre kroppen sin i, og ikke minst samarbeide om og med.

Barnas stemmer og interesser skal vise igjen i rommene på nordfløy, det er derfor lagt til rette for gode leke rom og et fysisk miljø som skal stimulere til god lek og vekke kreativiteten hos barna.

4.3.3 Intensjonen med uteområdet

Uteområdet skal stimulere til lek og læring. Uteområdet skal være en utviklingsplass der vi tar vare på de ulike utviklingsområdene til alle barna. Den voksne har en viktig rolle i uteleken.

En må være tilstede i leken og stimulerer til ulike typer lek. Også være behjelpelige med å finne utstyr og leker som kan inspirere og videreutvikle god lek.

Det er laget flere små møteplasser som gir rom for lek, kreativitet og undring. Der er kroker, småhytter og busker hvor barna kan ha en skjermet lek. Også en snekkerbod som barna kan bruke.

Vatn, luft, ild, jord, tre og stein er elementer som skal vise igjen i ute rommet. Det er blant annet bålsted, vannrenner i asfalten som ender i en sluk/vann plass. Det er brukt stein til klatring og balansering. Det er «telefoner» som har nedfelt rør i bakken som gjør at en kan snakke med hverandre. Den jærske kulturen er representert med leke jærhus, sauer og gråtass. De minste barna har ved behov et avgrenset område.

Barnehagen ligger like ved et skogsområde. Det har derfor vært tanken og ikke kopiere skogen inn i barnehagen. Men bruke skogen med alle de aktivitetene en kan ha der.

5. Samarbeid

Barnehagen samarbeider med mange ulike instanser

- **Barnehagens eier**
- **Foreldrene**
- **Time kommune**
- **Andre barnehager**
- **Skulene i Time kommune**
- **Ressursteam**
- **Familiesenteret**
- **Vidergående skule**
- **Ungdomskuler**

5.1 Barnehagens eier

Barnehagen har kontinuerlig dialog med eier. Barnehagen rapporterer til eier hver måned

5.2 Foreldre

Et godt samarbeid mellom hjemmet og barnehagen er en forutsetning for at vi skal lykkes i arbeidet vårt. Foreldrene kjenner barna sine best og vet hvilke behov de har. Denne kompetansen vil vi nytte i arbeidet vårt og vi legger opptil flere forum der vi kan utveksle informasjon m.m.

Vi setter stor pris på å få tilbakemeldinger fra foreldrene. Hva er bra og hva kan bli bedre. Først da kan vi bli bedre og barna får ei enda bedre hverdag i barnehagen.

Vi har årlig gjennomført brukerundersøkelse der foreldrene uttaler seg om barnehagen.

Resultatene fra disse viser at foreldrene er veldig fornøyde med barnehagen.

På bakgrunn av undersøkelsene vil vi arbeide med informasjon om barna, i hentesituasjonen på ettermiddagen, følge opp beskjeder, informere om gruppedeling. Vi starter med MY kid våren 2018, som er en enkelt kommunikasjons kanal mellom foreldrene og barnehagen. Her kan vi gi korte beskjeder til hverandre, vi melder inn fravær og ferie og alle planere og info om adgen ligger lett tilgjengelig.

5.2.1 Foreldrerråd, arbeidsutvalg og samarbeidsutvalg

Foreldrene/foresatte til alle barna danner foreldrerådet. De skal fremme felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

5.2.2 Arbeidsutvalget – AU

Au består av foreldre fra hver fargegruppe. Au deltar i barnehagen sitt arbeid; utforming av planar og praktisk arbeid med ulike arrangement.

5.2.3 Samarbeidsutvalget - SU

Su består av to representanter fra foreldrene og to fra personalet. Styrer er sekretær og representerer eier.

Su skal være et rådgivende og kontaktskapende og samordnende organ. Su blir spurt om rådgivende spørsmål uti fra ulike ståsteder, de skal arbeide aktivt for å sette i gang tiltak som kan skape kontakt mellom de ulike partene og de skal delta i å finne felles løsninger der det oppstår konflikter.

Au og Su vil arbeida for et godt samarbeid mellom barnehagen og hjemmet. Su vil på foreldremøter informere om arbeidet og hvor viktig det er at alle engasjerer seg i barnas hverdag.

Det henger skriv i garderobene, på My kid og på hjemmesiden hvem som er i AU og Su til enhver tid. Vi har valg på nye første foreldremøte om høsten

5.2.4 Brukerundersøking

Hver høst vi vil ha brukerundersøkelse for foreldrene. Vi vil følge UDIR sin undersøkelse for å kunne sammenlikne oss med andre barnehager i Time kommune og andre Fus barnehager. Vårt mål er å få over 90% svarprosent og topp skåring på alle svar. Vi ønsker å være en barnehage som foreldrene er fornøyde med, der de opplever at de blir sett og hørt, kan komme med innspill og tilbakemeldinger på godt og vont. De skal oppleve at vi har gode relasjon med de til beste for barna.

5.3 Barnehageadministrasjonen i kommunen

Barnehagen har tett dialog og samarbeid med administrasjonen i kommunen. Daglig leder møter på felles styrer møter og ledersamlinger for skole og barnehager. Barnehagen tilpasser arbeidet inn mot Time kommune sine planer. Administrasjonen arrangerer to planleggingsdager for alle barnehagene i løpet av barnehage året.

5.4 Samarbeid med andre barnehager

Barnehagen samarbeider med de andre barnehagene i kommunen. Det kan være barnehager som er i samme skolekrets, på Bryne eller andre samarbeidsmåter. Vi har nettverksmøter der vi arbeider for felles saker. Jærbarnehagen har felles bedriftshelsetjeneste sammen med andre private barnehager i kommunen, noe som fungerer veldig godt.

5.5 Samarbeid med PPT - pedagogisk psykologisk tjeneste.

Vi har samarbeid om barn som trenger ekstra oppfølging. PPT skriver sakkyndig vurdering som danner grunnlag for søknad om enkeltvedtak. PPT gir råd og veiledning på utfordringer vi står overfor og ønsker innspill på. PPT kommer til Jærbarnehagen en gang i måneden.

5.6 Tverretattlig samarbeid Ressursteam

Noen ganger i året møtes PPT, helsestasjonen, barnevernet og barnehagen (se årshjul), der vi har som mål å hjelpe foreldre i arbeidet med barna. Foreldrene er invitert til å delta på møtet.

5.7 Familiesenteret

På Familiesenteret kan en få støtte og veiledning i foreldrerollen. Noen ganger kan utfordringene i hverdagen bli ekstra store. Slitasjen blir høy, og konfliktene fastlåste. Kan hende oppstår det ekstra vansker i forhold til foreldrerollen. Da kan det være godt å få drøftet situasjonen med andre. På Familiesenteret treffer du fagfolk med erfaring! De kan tilby veiledning i forholdet mellom foreldre og barn. Det kan gjøre foreldrene bedre i stand til å takle utfordringene. Ta kontakt på tlf.nr 97725318 eller stikk innom. Familiesenteret finner du i Arne Garborgs veg.

5.8 Videregående skoler

Vi har elever i praksis fra barn og ungdoms faget på videregående skole. Vi opplever dette som et verdifullt samarbeid, for vi ønsker å vise hva en barnehage er og hvordan vi jobber og hva som forventes av ansatte. Samtidig får vi nye øyer inn som stiller spørsmål og ser ting på andre måter. Vi får og kjennskap hva de vektlegger i utdanningen.

5.9 Ungdomskoler

Vi har elever fra ungdomskoler, for å vise hva en barnehage er og det viktige arbeidet som foregår her.

6. Planlegging, dokumentasjon og vurdering

6.1 Planlegging

Med bakgrunn i barnehagelov, rammeplan, årsplan for barnehagen blir det utformet månedsplaner og andre planer. De ulike møtene blir brukt til å innhente informasjon fra alle ansatte. Vi har planleggingsdager, personalmøter for alle ansatte, pedagogisk ledermøter, og gruppemøter. I tillegg har vi samarbeidsmøte med ppt og ressursteam som er et samarbeid mellom barnehage, helsestasjon, ppt og barnevern.

Pedagogiske ledere samarbeider på tvers av grupper og alder på barna.

Felles arrangement planlegges med en førskolelærer fra den ene fløyen og en medarbeider fra den andre fløyen, dette for å samarbeide på tvers, og arbeide mest mulig effektivt.

6.2 Dokumentasjon

Vi synliggjør arbeidet vårt med pedagogisk dokumentasjon. Beskriver prosessene.

- Hjemmesiden; legger inn bilder og tekst
- My kid med dagsrapporten, planene og evaluering av måneden som har vært.
- Facebook viser det pedagogiske arbeide, med en kort kommentar hva vi har gjort og hvorfor.
- I barnehagen; henger opp prosesser/produkter bilder og tekst
- Foreldrene; dialog i hverdagen, planer/skriv, foreldresamtaler
- Høytider / tradisjoner; synliggjør arbeidet vårt
- Jærmarkedet; presenterer arbeid som er gjort tidligere, deler ut avis med dokumentasjon, arbeid som gjøres den dagen.

6.3 Vurdering

Alle deltar i vurderingsarbeidet. Den som har ansvar for det som skal gjennomføres leder an vurderingsarbeidet.

Vi vurderer det pedagogiske arbeidet og det praktiske arbeidet.

Hensikten med vurdering er å reflektere over praksis, justere planene våre og gjøre dem bedre.

Alle ansatte tenker **kvalitetskrysset** i vurdering av arbeidet vårt. Kvalitetskrysset blir brukt i hverdagen, på møter osv. Den enkelte ansatte har ansvar for å ta fram kvalitetskrysset når noe skal vurderes. Kvalitetskrysset er blitt en del av oss.

Hva er bra	Hvorfor
Hva kan bli bedre	Hvordan

Hvordan og når vurderer vi

Det blir daglig gjort vurderinger av arbeidet vårt. Pedagogisk leder har ansvar for å justere planene til enhver tid ut fra tilbakemeldinger fra alle ansatte.

Møtene blir brukt til å vurdere forrige måned og planlegge neste måned.

Vurdering som grunnlag for neste års årsplan

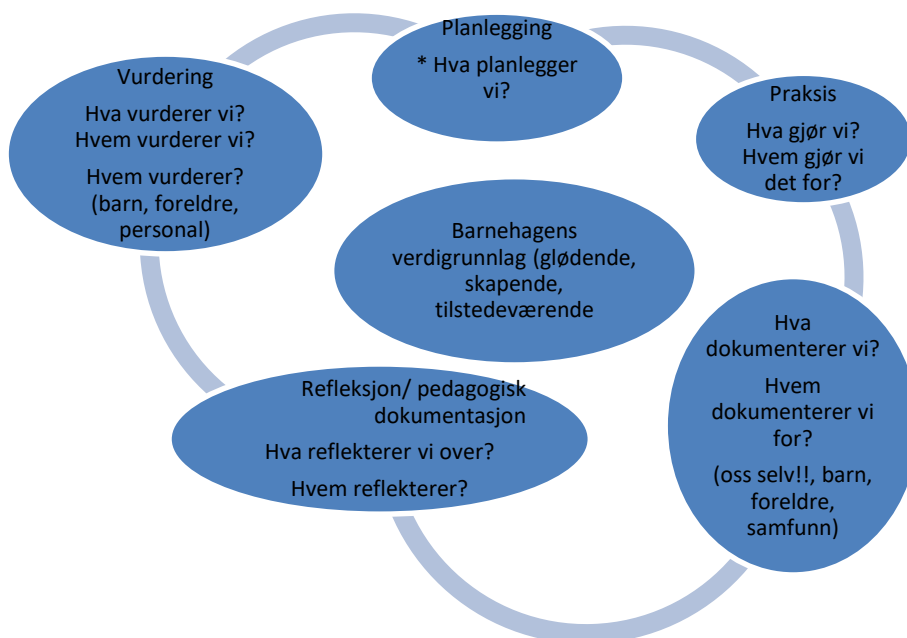
Vi vurderer kontinuerlig og har stort fokus på vurdering hvert halvår, før neste plan skal lages.

Vi bygger på det som er bra, gjør endringer og legger til det nye vi ønsker i planene våre.

Modell for Pedagogisk planlegging, dokumentasjon, refleksjon og vurdering

Modell for pedagogisk planlegging, dokumentasjon, refleksjon og vurdering:

SAMMENHENG – Det vi sier, det vi gjør

7. Overganger

Rammeplanene seier at barnehagene skal ha planer for alle overgangene som barna har igjennom barnehage tiden. Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få ein trygg og god overgang. Jærbarnehagen har plan for følgende i eget hefte, men kortversjonene ligger her.

7.1 Oppstart i barnehagen

Det å begynne i barnehage er en stor omveltning i barnets liv. Det er derfor viktig at vi samarbeider om å gjøre denne overgangen så god som mulig. Tilknytning og trygghet er viktig for alle barn i barnehagen, men desto yngre barnet er, desto mer avhengige er barnet av å bli imøtekommet og forstått av en voksen som det kjenner seg knyttet til. På småbarnsavdeling, oppstår behovet for nærhet og trøst hele tiden, de minste trenger stadig omsorg.

Å begynne i barnehage og bli overlatt til ukjente voksne gjennom mange timer hver dag er litt av en overgang. Ettåringen kan ikke sette tilknytning på vent over lengre tid, de trenger muligheten til å utvikle en trygg tilknytning til voksne i barnehagen. «Barnets hjerne er en lampe, tilknytning er at kontakten settes i (D. J. Siegel). Noen må rett og slett sette i kontakten mens mamma og pappa er på jobb. Om ikke kontakten settes inn, vil barnet kjenne seg utilpass og stresset gjennom hele barnehagedagen. Derfor er det viktig at barna får knytte seg til de voksne i barnehagen. Uten tilknytning og trygghet vil ikke barna få ro til å utforske og lære mens de er i barnehagen.

Ettåringen må få tid til å lage en sekundær tilknytning til minst en voksen i barnehagen, før den trygge leken og utforskingen kan komme i gang. Dette tar tid, barnet trenger å erfare at den voksen er der når barnet trenger dem, gang på gang over tid. Tilknytning er stressregulerende derfor er en god og trygg tilknytning svært viktig! Forskning viser at kronisk stress hos små barn påvirker hjernens utvikling på en negativ måte. Det kan føre til oppmerksomhetsproblemer og emosjonelle vansker. Kvaliteten i barnehagen er for de minste ensbetydende med anledningen til å danne en eller helst flere sekundære tilknytningsrelasjoner, slik at stress reduseres og trygghet etableres (Brandtzæg, Torsteinson og Øiestad, 2014).

Då barnet har fått plass i barnehagen til nytt barnehage år, vil styrer sende ut informasjon om et foreldremøte og besøk dag før sommeren. Her vil foreldrene bli litt kjente med oppstarts rutine, og

hva Jærbarnehagen synes er viktig i fht den. (Se oppstartsplan) Vi avtaler oppstartsdag og rutiner for de første dagene. Antall dager er ulikt etter hva barnets behov er, så i samarbeid med foreldrene avtaler vi det etter hvert. Veka før oppstart har pedagogisk leder og foreldre en samtale for at barnehagen skal få bli litt kjent med rutiner ol til barnet. Samt at foreldre kan spør dersom de lurene på noe.

7.2 Overgang til ny gruppe /fløy

Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. J.f rammeplanen

Vi prøver etter beste evne at en kjent voksne følger barna over på en ny barnegruppe. Vi har gjennom hele året et tett samarbeid på tvers av gruppene, spesielt innad på fløyene. Derfor vil ikke overganger som skjer her, føles som veldig store

I tiden før barna flytter fra nordfløy til sørfløy har vi ekstra fokus på å besøke sørfløy. På denne måten får barna mulighet til å bli kjent med fløyen, barna og de voksne som er der. Barna og foreldrene får vite i god tid hvor de skal være etter sommeren. Det blir et også kalt inn til et foreldremøte der foreldrene får omvisning og den informasjonen som trengs før de skal over på stor avdeling.

7.3 Overgang til ny barnehage

Dersom et barn skal begynne i ny barnehage tar den nye barnehagen kontakt med den gamle barnehagen for å høre hva vi må ta hensyn til, og legger plan for oppstart til ny barnehage. Vi inviterer nye barn inn på besøk, og til å være samme med oss mest mulig sammen med foreldrene. De kan komme på formelle og uformelle besøk. Vi anbefaler og at foreldrene går på besøk i barnehage i helgene slik at barnet blir trygge på uteområdet.

7.4 Overgang til skolen.

Det siste året i barnehagen er ett viktig år i barnas liv. De har nå gått i barnehagen noen år og vi ønsker at de skal huske tilbake til barnehagen med glede. Vi legger derfor ekstra vekt på at denne gruppen skal få ekstra utfordringer siste året før skolen. Vi har derfor en del aktiviteter gjennom året som bare førskolebarna er med på. Dette kommer vi nærmere inn på i månedsplanene, men vi kan nevne ting som førskule grupper, bussturer, barnehagedagen, sertifikat, forestilling på Jærmarkedet osv.

Vi legger størst vekt på å utvikle den sosiale kompetansen til barna, slik at de blir trygge på seg selv. Det vil si at de våger ta egne valg, stille spørsmål, stå frem i større grupper, ta ansvar for egne handlinger, klarer å skaffe seg venner m.m.

Vi vil også ha en førskolegruppe hvor vi har litt mer typiske skoleforberedende aktiviteter. I denne gruppen har vi litt mer fokus på læring enn ellers i barnehagen. Vi vil her øve på å bruke blyant. Ha lese- og skriveforberedende aktiviteter som stavinger, rim, lyttetrening og lære enkelte bokstaver. Vi vil ha matematikk med mengder, tall, penger, kalender og spill. De vil også få litt oppgaver å lære/huske ting om seg selv som fornavn, etternavn, adresse, fødselsdato o.l.

Time kommune har laget en «Overgangsplan for aldersgruppen 0-16 år». Her er selvsagt overgangen fra barnehagen til skolen beskrevet. Vi følger denne planen. SE hjemmesiden

Vi i Jærbarnehagen hører til Rosseland skole sitt samarbeidsområde. Det vil si at når det er møte mellom skolene og barnehagene i november-januar, så deltar vi på Rosseland. På dette møte legges det en plan for hvilke treff vi skal ha sammen den våren og vi går gjennom barnelistene. I Rosselands området bruker vi å ha litt mer samarbeid enn det som vi er forpliktet til gjennom kommunen sin overgangsplan. Vi bruker å få komme på 1. klassingene sin 100 dagers-fest og vi bruker å ha to treff, for alle førskolebarna, i Sandtangen. Vi samarbeider og med de andre skolene, men vi er ikke med på alle aktivitetene med de. Og må vurdere hvert år hvor mye vi kan klare.

Se Årsplan del 2 som sier mer om det bestemte året